

ÅRSRAPPORT 2017

SENTRALT INNTRUKNE RENTEMIDLER

Forsidefoto
Kjersti Rørmoen i sitt rette element.
Fotograf: Gina Weydahl

Sentralt inntrukne (nasjonale) rentemidler

Årsrapport 2017

I Leders beretning

Skogeiere skal sette av midler til skogfond ved salg av tømmer. Skogfond er en tvungen fondsavsetning som skal gi skogeiere et bedre grunnlag for å finansiere tiltak med sikte på en bærekraftig forvaltning av skogressursene. Skogeierne har ikke krav på renter av skogfond.

Rentene av skogfondet skal brukes til administrasjon av skogfondsordningen, og til å dekke eventuelle tap i forbindelse med innkreving av pliktig innbetaling til skogfondet. Renter som ikke blir brukt til disse formålene, skal brukes til ulike skogbruksformål etter forskrifter fastsatt av departementet.

Rentemidler trekkes inn for sentral og regional/lokal bruk. Etter forskrift om skogfond skal det være et rådgivende utvalg knyttet til bruken av de sentralt inntrukne rentemidlene og prinsipielle saker knyttet til forvaltningen av rentemidler. I utvalget skal det sitte medlemmer fra skogeierorganisasjonene og skogbruksmyndighetene i fylker og kommuner. Utvalgets sammensetning i perioden har vært:

- Nils Bøhn (vara: Thomas Husum) begge Norges Skogeierforbund
- Erling Bergsaker (vara: ubesatt) Norskog
- Berit Sanness, Mjøsen Skog (vara: ubesatt)
- Olav Kornstad, Trysil kommune (vara: Erik T. Bjøre, Krødsherad kommune)
- Kirsten Indgjerd Værdal, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (vara: Una Glende Janson, Fylkesmannen i Vest-Agder)

Utvalget er rådgivende. Det er Landbruksdirektoratet som forvaltningsorgan som har vedtaksmyndighet.

Rentemiddelordningen er hjemlet i lov om skogbruk (skogbrukslova) av 27. mai. 2005 med tilhørende forskrift 3. juli 2006 nr. 881 om skogfond o.a.

Oslo, 16. Mai 2018

Jørn Rolfsen
administrerende direktør
Landbruksdirektoratet

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall for 2017

- Det ble trukket inn 15 968 481 kroner fra kommunenes rentemidler.
- Fondets bokførte kapital pr 31.12.2017 var 10 131 217 kroner.
- Resultatet for 2017 var 5 412 013 kroner.
- Renteavkastningen var på 135 712 kroner.
- Fondets totale ansvar (bevilget og ennå ikke utbetalt) pr 31.12.2017 var 2 387 500 kroner.
- Fondets disponible kapital (bokført kapital fratrukket bevilgede tilskudd som ikke er utbetalt) var per 31.12.2017 på 7 743 717 kroner.
- I 2017 innvilget direktoratet nye prosjekter med en tilskuddsramme på 3 467 590 kroner.
- Det ble utbetalt 8 627 251 kroner til prosjekter.
- Rentemiddelutvalget har belastet fondet med 3 622 kroner i møte- eller reisegodtgjørelser.
- Landbruksdirektoratet har belastet fondet med 166 529 kroner I 2017 for administrasjon.

Mandat og retningslinjer ligger tilgjengelige på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet (www.landbruksdirektoratet.no), under 'Eiendom og skog'. Her ligger også generell informasjon om fondet, årsmeldinger, søknadsfrister og prosjektoversikt. I 2017 ble det publisert to nyhetssaker, en som opplyste om søknadsfrister og en som presenterte resultatene av årets tildeling.

III. Årets aktiviteter og resultater

Rammen for tilskudd til nasjonale prosjekter i 2017 ble i samråd med utvalget satt til 3,0 mill. kroner. I tillegg var det satt av kr 0,3 mill. kroner til fylker med liten renteinngang. Tilskuddet ble lyst ut på Landbruksdirektoratets hjemmesider den 6. februar med søknadsfrist 3. mars. Det ble parallelt med utlysningen sendt e-post til et utvalg relevante søkere som tidligere har pleid å søke. Det var 11 søknader, herav 3 søknader fra fylker med liten renteinngang. Svar på søknadene ble sendt på e-post til samtlige søkere den 4. april. Det ble samlet bevilget kroner 2 960 000. Direktoratet mottok ingen klager. Et fylke med liten renteinngang søkte om ekstrabevilgning i ettertid og mottok kroner 26 000.

Landbruksdirektoratet innvilget i 2016 10 mill. kroner til rehabilitering av Skogfrøverkets eiendom Birkebeinerveien 11 på Hamar. Rehabiliteringen var nødvendig for å kunne fortsette driften. Totalkostnaden var estimert til i underkant av 30 mill. kroner. Finansieringsplanen var utarbeidet av et utvalg sammensatt av representanter for Skogfrøverket, Norges Skogeierforbund, Statskog, Norskog og Planteskoletjenesten samt observatører fra Landbruks- og matdepartementet. I tillegg ble dette behandlet i rentemiddelutvalget i 2015 som ga sin tilslutning til at det bevilges rentemidler til dette fra rentemidlenes totale beholdning. Landbruksdirektoratet trakk inn ekstraordinære midler til dette i 2017 ved at det ble tatt 12 % av kommunenes ubundne kapital samt at overføringene til skogeierandelslagene ble redusert med 8 %. Denne inntrekkingen ga direktoratet den nødvendige kapital til å innfri sine forpliktelser. Det ble utbetalt 4 mill. kroner av tilskuddet i 2016 og 4,7 mill. kroner i 2017. De resterende 1,3 mill. kroner vil eventuelt bli utbetalt når sluttrapporten foreligger.

IV. Styling og kontroll i virksomheten

Det er avholdt to møter i det rådgivende utvalget for renter av skogfond.

Det første møte ble avholdt en 15. juni 2017. Her ble rapporteringsopplegget for rentemidler som tildeles skogeierandelslagene og NORSKOG evaluert, jf. forskrift om skogfond o.a., § 14, 5. ledd. Direktoratet hadde i forkant av møtet innhentet synspunkter fra både skogeierandelslagene og NORSKOG og fylkesmennene om erfaringene med opplegget så langt. Disse spriket mye og ga ingen entydig føringer. Landbruksdirektoratet og rentemiddelutvalget ble likevel enige om å gjøre endringer i opplegget som skal gjelde for rapportering for 2017. Målet med rapporteringen er å kunne dokumentere overfor allmenheten, og skogeierne spesielt, at midlene blir benyttet på best mulig måte i samsvar med målsetningene. Rapporteringen skal skje på en slik måte at Landbruksdirektoratet og fylkesmennene er i stand til å følge opp dette i samsvar med gjeldende regelverk.

Det andre møtet ble avholdt 18. januar 2018 hvor tildelingene for 2017 ble evaluert. Direktoratets tildeling av tilskudd og disponering av midler for 2017 ble evaluert. Utvalget syntes at direktoratet hadde utført oppgavene på en god måte. Det ble også gitt råd og innspill til neste års bruk av midlene, samt fastsatt rammen for tilskudd som kan lyses ut for 2018.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Fondets inntekt er inntrekking av kommunenes renteinngang året før. Tradisjonelt har det blitt trukket 20 prosent av dette. Vi forventer fortsatt lavt rentenivå i 2018 og kanskje også i flere år fremover. På

den annen side har beholdningen av skogfond, som er grunnlaget for inntjeningen, øket som følge av både økt avvirkning og fordi skogeierne setter av mer skogfond enn tidligere.

Behovet for midler som er nødvendig til administrasjon av skogfundsordningen og til drift og videreutvikling av fagsystem er nokså konstant. Utlokalisering av stillinger i Landbruksdirektoratet til Steinkjer kan få konsekvenser for ressurser og tilgjengelig kompetanse når det gjelder fagansvar for fagsystemene for skogbruk. Direktoratet ønsker derfor å forsere en del viktige utviklingsoppgaver nå, og det kan være aktuelt å gi innspill til Landbruks- og matdepartementet om å bevilge en større andel av disponible renteinntekter til disse it-oppgavene.

VI. Årsregnskap

Ledelseskommentar til årsregnskap 2017

Rentemiddelordningen er hjemlet i lov om skogbruk (skogbrukslova) av 27. mai. 2005 med tilhørende forskrift 3. juli 2006 nr. 881 om skogfond o.a. Fondets inntekter er en andel av kommunenes renteinngang, og dette trekkes inn året etter. Rentene av skogfondet skal brukes til administrasjon av skogfundsordningen, og til å dekke eventuelle tap i forbindelse med innkreving av pliktig innbetaling til skogfondet. Renter som ikke blir brukt til disse formålene, skal brukes til ulike næringsmessige fellestiltak i skogbruket og kan gis som tilskudd.

Fondsregnskapet er utarbeidet etter regnskapsprinsippet med tilpasninger. Inntektene bokføres når de faktureres. Utgiftene bokføres når de påløper og betales ved forfall. Det vil si at vi kan ha kundefordringer (faktura som ikke er betalt) og leverandørgjeld ved årsskiftet (påløpte kostnader som ikke er forfalt). Vi fører oversikt over ansvar i fagsystemet og utgiftsfører dette når det utbetales.

Ernst & Young AS er ekstern revisor. Revisjonsberetningen er vedlagt årsrapporten.

Bekreftelse

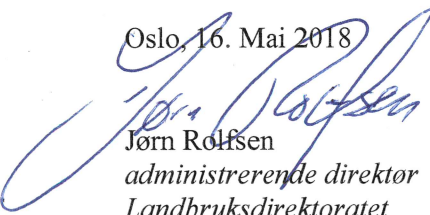
Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og krav fra Landbruks- og matdepartementet i instruks om økonomistyring. Vi bekrefter at fondsregnskapet gir et dekkende bilde av fondets virksomhet.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2017 ble det trukket inn 15 968 481 kroner fra kommunenes rentemidler. Av dette var 12 774 482 kroner ekstraordinær inntrekking i forbindelse med rehabilitering av Skogføverkets eiendom. I tillegg er det opparbeidet renter på 135 712 kroner. Samlede inntekter til fondet har da vært 16 104 193 kroner, jf. regnskapet og note 1. Samlede utbetalinger fra fondet utgjorde 10 692 180 kroner i 2017. Hovedsakelig gjelder dette utbetaling av tilskudd med 8 627 251 kroner og drift og videreutvikling av fagsystemet ØKS med 1 877 955 kroner. Landbruksdirektoratet er sekretariat for fondet og har belastet fondet med 166 529 kroner.

Periodens resultat er et overkudd på 5 412 013 kroner som gir en økt bankbeholdning i løpet av året.

Oslo, 16. Mai 2018

Jørn Rølfesen
administrerende direktør
Landbruksdirektoratet

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Sentralt inntrukne rentemidler er utarbeidet etter regnskapsloven med tilpasninger.

Oppstillingen av resultatregnskapet viser inntekter og utgifter til fondet og periodens resultat. Oppstillingen av balansen viser fondets eiendeler samt kapital og gjeld.

Fondets inntekter er bundet til nærmere fastsatte formål med varighet utover ett budsjettår. Ansvar (innvilgede prosjekter som enda ikke er kommet til utbetaling) vil fremgå av note 5 og tabeller gjengitt i dette dokumentet, men vil ikke fremgå av balansen.

Fondsregnskap med noter

Resultat

TALL I HELE KRONER	<u>Regnskap 2017</u>	<u>Budsjett 2017</u>	<u>Noter</u>	<u>Regnskap 2016</u>
Tilførsel fra fylkene	15 968 481	13 400 000	1)	4 797 472
Sum inntekter	15 968 481	13 400 000		4 797 472
Revisjon sentrale rentemidler	16 823	20 000	2)	16 328
Administrasjonskostnader	166 529	170 000	3)	163 264
Vedl. og drift av skogfundsordningen	1 877 955	1 900 000	3)	1 699 279
Rentemiddelutvalget	3 622	10 000	4)	4 825
Tilskudd til fremme av skogbruket	8 627 251	9 400 000	5)	10 564 000
Som kostnader	10 692 180	11 500 000		12 447 696
Renteinntekter	135 712	150 000		138 051
Netto finansposter	135 712	150 000	6)	138 051
Årsresultat	5 412 013	2 050 000		-7 512 173

Balanse

TALL I HELE KRONER	<u>Balanse 2017</u>	<u>Noter</u>	<u>Balanse 2016</u>
DNB	10 131 217	6)	4 719 204
Kundefordringer	-		-
Sum eiendeler	10 131 217		4 719 204
Leverandørgjeld	-		-
Opptjent fondskapital	10 131 217	7)	4 719 204
Sum gjeld og egenkapital	10 131 217		4 719 204

Note 1)

Overføring fra kommunene (Grunnlaget er renter opptjent i 2016).

<u>Fylke</u>	<u>Beløp</u>
Østfold	1 302 664
Oslo og Akershus	1 211 493
Hedmark	3 116 746
Oppland	1 827 168
Buskerud	1 833 383
Vestfold	926 205
Telemark	1 514 792
Aust- og Vest-Agder	1 179 416
Rogaland	322 386
Hordaland	330 020
Sogn og Fjordane	260 820
Møre og Romsdal	520 464
Sør-Trøndelag	401 387
Nord-Trøndelag	723 387
Nordland	430 548
Troms	67 602
Sum	15 968 481

Note 2)

Regnskapet revideres av Ernst & Young og utgiftene belastes ordningen.

Note 3)

Landbruks- og matdepartementet har i tildelingsbrevet for 2017 gitt Landbruksdirektoratet fullmakt til å bruke inntil 1 700 000 kroner på vedlikehold av fagsystemene, herunder inntil 200 000 kroner til arbeidet med forprosjektet knyttet til digitalisert forvaltning på skogområdet. Videre kan inntil 200 000 kroner til fagsamlinger for fylkesmennene også belastes sentralt inntrukne rentemidler.

Landbruksdirektoratet administrerer ordningen og det er belastet 166 529 kroner som er overført til direktoratet.

Note 4)

Reisekostnader og møtemat for rentemiddelutvalget. Det utbetales reisekostnader i henhold til statens reiseregulativ.

Note 5)

Beskrivelse	Inngående ansvar	Bevilget 2017	Inntrukket	Utbetalt	Utgående ansvar
Finnmark 2017 - fylker med liten rentinngang	0	60 000	0	60 000	0
Sogn og Fjordane 2017 - fylker med liten rentinngang	0	26 000	0	26 000	0
Troms 2017 - fylker med liten rentinngang	0	170 000	0	170 000	0
EFNS Norge 2016	50 000	0	50 000	0	0
Norges skogeierforbund - Flaskehalsundersøkelser	300 000	0	0	0	300 000
Skogfrøverket - Frøplantasjeprogram 2014-2018	0	480 000	0	480 000	0
Hovedutferd NMBU	0	50 000	0	50 000	0
Skognæringa kyst - Informasjonsspredning og kunnskapsløft	575 000	0	0	575 000	0
Kvinner i skogbruket - skogens ambassadører	125 000	0	0	125 000	0
Kvinner i skogbruket – en viktig ressurs i det grønne skiftet	0	400 000	0	300 000	100 000
Skogselskapet - Utadrettede prosjekter og tiltak	0	1 750 000	0	1 312 500	437 500
Spydeberg kommune m fl - Prosjekt skjøtsel svartelistearter	115 000	0	0	115 000	0
Skogfrøverket - Rehabilitering av Birkebeinerveien 11 *	6 000 000	0	0	4 700 000	1 300 000
Grønn NæringsKompetanse - Oppbygging av rådg.tjeneste	300 000	0	67 839	232 161	0
Skogkurs - Skattefaglig beslutningsverktøy	200 000	0	0	0	200 000
Norskog - Veiledning i regi av Norskog 2017	0	481 590	0	481 590	0
Norsk juletre – Rådgivning juletre og pyntegrønt	0	50 000	0	0	50 000
Totalt	7 665 000	3 467 590	117 839	8 627 251	2 387 500

* Se tekst under «Sentralt inntrukne rentemidler i 2017» fjerde avsnitt. Dette har blitt finansiert ved at vi har trukket inn ekstra midler i 2017 via 12 prosent av kommunenes ubundne kapital pr 31.12.2016 samt en reduksjon i overføringene til skogeierandelslagene med 8 prosent.

Note 6)

Fondets midler er plassert på rentebærende konto i DNB.

Note 7)

Opptjent fondskapital	Hele kroner
Egenkapital 1.1.	4 719 204
Årets resultat	5 412 013
Egenkapital 31.12.	10 131 217

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til Landbruksdirektoratet

Uttalelse om revisjonen av regnskap for nasjonale rentemidler av skogfond

Konklusjon

Vi har revidert regnskapsoppstillingen for nasjonale rentemidler av skogfond, for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2017. Regnskapet består av balanse og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening gir regnskapsoppstillingen i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til de nasjonale rentemidlene av skogfond pr 31. desember 2017, i samsvar med grunnlaget for utarbeidelsen av regnskapsoppstillingen som beskrevet i noter.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapsoppstillingen*. Vi er uavhengige i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering – Grunnlag for regnskapsavleggelse og begrenning av distribusjon

Vi gjør oppmerksom på noter til regnskapsoppstillingen, som beskriver grunnlaget for regnskapsavleggelsen. Regnskapsoppstillingen er utarbeidet for å gi informasjon til Landbruksdirektoratet. Som et resultat av dette, er regnskapsoppstillingen ikke nødvendigvis egnet for andre formål. Vår konklusjon er ikke modifisert som følge av dette.

Ledelsens ansvar for regnskapsoppstillingen

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide regnskapsoppstillingen i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvise bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide en regnskapsoppstilling som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av regnskapsoppstillingen må ledelsen ta standpunkt til evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for regnskapsoppstillingen med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike eller legge ned ordningen, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapsoppstillingen

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at regnskapsoppstillingen som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av regnskapsoppstillingen.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapsoppstillingen, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter

revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;

- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapsoppstillingen. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i regnskapsoppstillingen, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt regnskapsoppstillingen gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Hønefoss, 16. mai 2018
ERNST & YOUNG AS

Eli Vik
statsautorisert revisor

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 8140 Dep, 0033 Oslo

BESØKSADRESSE:
Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

www.landbruksdirektoratet.no